

Ομιλία Ι. Βαρδακαστάνη

Τον Δεκέμβριο του 2018 ο τότε αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης και σημερινός πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης επισκέφτηκε την ΕΣΑμεΑ, την Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κατά τη διάρκεια εκείνης της επίσκεψης, μεταξύ άλλων θεμάτων συζητήσαμε και το θέμα του Προσωπικού Βοηθού. Ένα πρόγραμμα πυλώνων, θεμέλιο της πολιτικής για την ανεξάρτητη διαβίωση στην κοινότητα για τα άτομα με αναπηρία, που η κοινωνία είχε ανάγκη να θεσπίσει. Στις μετέπειτα συναντήσεις για το συγκεκριμένο πρόγραμμα, με τους κ. Γεραπετρίτη, Παπασταύρου, Σκέρτσο, με τον κ. Σταμάτη και την κ. Μιχαηλίδου και με την κ. Ζαχαράκη, η ΕΣΑμεΑ εργάστηκε καινοτόμα, επιστημονικά, συναινετικά, στο πλαίσιο των διεργασιών για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία και στη συνέχεια της Εθνικής Στρατηγικής για την Αναπηρία.

Σήμερα από αυτό το βήμα θα παραμείνω στην μεγάλη εικόνα. Υποστηρίζαμε και υποστηρίζουμε την υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού με τις επιφυλάξεις που εκφράσαμε και κατά τη διάρκεια της ομάδας εργασίας όταν καταρτιζόταν η σχετική νομοθεσία. Και παλαιότερα και σήμερα με την υπουργό κ. Ζαχαράκη συζητήσαμε πολλές φορές ότι πρέπει να υπάρξει ολοκληρωμένη πολιτική για την συμπερίληψη και την ανεξάρτητη διαβίωση για τα άτομα με αναπηρία στην κοινότητα. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η χώρα έχει ανάγκη μιας ολοκληρωμένης Στρατηγικής και μιας πολιτικής για την εφαρμογή της για τη συμπερίληψη και τη διαβίωση στην κοινότητα. Τα στάδια για αυτό είναι συγκεκριμένα: είναι η ανεξάρτητη διαβίωση, η υποστηριζόμενη διαβίωση και η αυξημένης φροντίδας διαβίωση στην κοινότητα, ώστε όλα τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους μέχρι την ουσιαστική ανάσχεση έως διακοπή της ζήτησης για ιδρυματοποίηση.

Παράλληλα χρειάζεται μία εντελώς επικαιροποιημένη αλλαγή στροφής στην πολιτική για την αποϊδρυματοποίηση που χρήζει προσοχής και εξατομικευμένης παρέμβασης. Εμείς ως ΕΣΑμεΑ θα εργαστούμε θεσμικά με όλους τους αρμοδίους

Σχετικά με την αξιολόγηση της μέχρι σήμερα προόδου του προγράμματος του Προσωπικού Βοηθού έχουμε τονίσει ότι χρειάζεται αφενός απλούστευση των διαδικασιών και αφετέρου ο Προσωπικός Βοηθός να αποκτήσει χαρακτηριστικά επαγγέλματος. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφέρω σχετικά με τη διάκριση μεταξύ Βοηθού και Φροντιστή, ότι είχα τη μεγάλη τύχη να βρεθώ στο πρώτο κέντρο ανεξάρτητης διαβίωσης που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1970 στο Μπέρκλεϋ των ΗΠΑ, την κοιτίδα του θεσμού του προσωπικού βοηθού. Η διάκριση είναι η εξής: Ο βοηθός εργοδοτείται και κατευθύνεται από το ίδιο το άτομο με αναπηρία ώστε ο τελευταίος να ασκήσει ανεμπόδιστα το δικαίωμα στην προσωπική επιλογή, για να ισοτιμήσει τη σχέση του με τον κοινωνικό περιβάλλον και να πάψει να βρίσκεται στο έλεος της οικογένειας ή άλλου περιβάλλοντος. Ο φροντιστής παρέχει στήριξη και φροντίδα και λειτουργεί βάσει πρωτοκόλλου, γιατί το άτομο με αναπηρία δεν δύναται να τον κατευθύνει. Πρόκειται για ουσιώδη και βασική διαφορά!

Σε όλη τη χώρα οι συνάδελφοί μου περιμένουν με αγωνία την εξέλιξη του προγράμματος του Προσωπικού Βοηθού και την καθολική του εφαρμογή.

Μια τελευταία αλλά ουσιώδης σημείωση που άπτεται της ανεξάρτητης διαβίωσης. Σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις, πολύ σωστά διαχωρίσατε τα αναπηρικά επιδόματα από τα υπόλοιπα που δίνει το κράτος, καθώς τα αναπηρικά επιδόματα δίνονται για να καλύψουν τη διαφορά που προκύπτει στο κόστος διαβίωσης λόγω αναπηρίας. Είναι λοιπόν ενεργητικά επιδόματα, αυτό όμως που συμβαίνει και γίνονται παθητικά επιδόματα είναι όταν για παράδειγμα κόβονται όταν το άτομο με αναπηρία εργάζεται, ενώ το κόστος διαβίωσης λόγω της αναπηρίας του παραμένει. Αυτόματα το επίδομα γίνεται παγίδα. Στο σημείο αυτό πρέπει ταυτόχρονα να δούμε την αύξηση των ατόμων με αναπηρία που εργάζονται, καθώς μαζί με τους Ιρλανδούς τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα έχουμε το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ. Σε αυτό το σημείο θα αναφέρω ότι ήταν πολύ σημαντική και θετική εξέλιξη η ρύθμιση της δυνατότητας των ατόμων με αναπηρία να μπορούν να εργαστούν λαμβάνοντας ταυτόχρονα την αναπηρική τους σύνταξη.